

Ірванець розповів про свою нову антиутопію з їжаками

Рівне таки дочекалося першої в цьому літературному сезоні зустрічі зі своїм талановитим уродженцем - легендарним бубабістом Олександром Ірванцем. «Січневі читання», заплановані спочатку на 23 січня, через хворобу письменника були перенесені на 30-те. Тож як і обіцяв, в понеділок Ірванець завітав до світлиці Рівненської обласної бібліотеки на запрошення організації «Література.РВ», аби почитати нові та вже улюблені вірші, а також відкрити таємницю свого найновішого твору – роману «Харків 1938».

Віршів, до речі, було небагато – передовсім ті, що не були ще ніде опубліковані, окрім Фейсбуку. Зокрема кілька віршів на різдвяну тематику, написаних напередодні так званого «католицького» Різдва та до святкування народження Ісуса за юліанським календарем. Ірванець напівжартома похвалився, що потроху стає релігійним поетом і було би незле дати йому якусь грамоту від Владики з цього приводу. А також зізнався, що з часом робиться соціальним поетом. Мовляв, замолоду скептично ставився до колег по перу та класиків, які писали, так би мовити, на злобу дня, на соціальні теми. Саме тому досить пізно «зрозумів» Маяковського, який з роками перейшов на оспівування ідей соціалізму. Нині ж, каже письменник, для нього стають цілком допустимими соціальні та політичні теми. А зокрема добре пишуться і відверто патріотичні поезії, для яких також потрібен вік, досвід та розуміння деяких явищ. Однією з таких є вірш «Після параду», написаний на 25-ліття Незалежності України 24 серпня минулого року.

Як завше, класик українського постмодернізму не обмежувався лише читанням своїх віршів. Кожному традиційно передувала історія написання або якое

відомлення про те, що інформація в ній може образити почуття читача. Адже, за твердженням автора, роман є ксенофобським, гомофобським, антиукраїнським, антиросійським, антипольським і взагалі дуже насичений усілякими негативними конотаціями. Разом із тим це твір, в якому чи не найголовнішим меседжем є гасло «Україна – понад усе!».

- Це моє власне ідеальне українське суспільство, де найпочеснішим вважається служити державі, у війську, перебувати на державній службі і т.д. Ця українська держава має своє військо, своє СБУ, гроші, всі необхідні державні органи та структури. Президент – Євген Коновалець, фігурує тут і Петлюра, українські письменники Хвильовий, Семенко, але вони виконують іншу функцію – це просто ті самі люди за інших обставин, у них інакше склалося життя. Залізної завіси немає і до Харкові вільно приїжджають на свято Ахматова та Гумільова. Тобто у січні 1918 року на допомогу гімназістам і студентам під Крутами підійшли війська УНР і ворога було відкинуто, а навесні 1920 року Україна відбилась і підписала замирення. Відтоді розвивається нормально, як самостійна держава - розповідає письменник.

Головним героєм є Юрій Коцюба, в якому легко впізнати сина Михайла Коцюбинського. Історія у романі є

американці таки добряче отримали на горіхи від представників українського постмодернізму. Сцена побиття закінчується філософською фразою Міллера - «Всі ми - втрачене покоління...»

За словами автора, його роман насичений подібними жорсткими та шокуючими речами, проте є і немало відверто кумедних сцен, наприклад, коли на міському святі – пролетарському карнавалі - Буденний разом із іншими представниками влади рубає шаблюкою прямо на столах печених свиней, начинених ковбасами, та роздає усе це народові.

Однією з особливостей роману є те, що зміст у ньому викладений чітко за календарем того року. І, як і в будь-якій самостійній державі, значна увага приділяється усіляким датам, «священним акціям» та ритуалам, характерним для цього вигаданого суспільства. Наприклад, однією з найвагоміших дат тут є друга неділя травня, коли усі держслужбовці проходять перевірку на профпридатність. День Їжака – так називається це сумнівне «свято», під час якого усі держслужбовці мають пройти випробування... сівши на справжнього, спеціально для цього вирощеного їжака. Які тільки способи пройти це випробування не придумували бідакарі чиновники. Але Ірванець запропонував жорстоке

пов'язана із твором. Не забув поет «віддати борг» і рідному місту, прочитавши напам'ять свій знаменитий вірш «Рівний - Рівному», у зв'язку з чим згадав і про кілька революцій, які за останні 25 років хвилями на-кочувались на українців.

Щодо нового роману, який Олександр Ірванець якраз має закінчувати цими днями, а його вихід заплановано на травень, письменник повідомив, що це буде ще один твір у жанрі альтернативної історії. Про Україну і Харків 30-х років, лише з тією різницею, що Україна у романі відстояла незалежність від СРСР, і столиця Української робітничо-селянської республіки (УРСР) знаходиться не в Києві, а саме в Харкові, а при владі стоять ліві сили.

Сам письменник характеризує жанр роману як анти-антиутопія і попереджає, що готова книжка буде запакована у целофановий пакет і міститиме гриф-по-

нати сина Михайла Коцюбинського. І взагалі у романі є багато персонажів, прототипами яких є справжні історичні персоналії тих років, а також друзі та знайомі самого автора у реальному житті. За його словами, вони досить впізнавані, але добре «інтегровані та затусовані» у сюжет твору. Наприклад, в одній із сцен, яку, до речі, рівняни почули в авторському виконанні одними з перших, до Харкова приїжджають розважитись на ХПК (Харківський пролетарський карнавал) Генрі Міллер та Ернест Хемінгуей. Волею авторської уяви американські письменники натрапляють у підворотті на четвірку українських колег, серед яких Валер'ян Поліщук, Аркадій Любченко, Остап Вишня та його маловідомий сьогоднішньому читачеві брат Василь Чечвянський. Українці у цей час теж розважаються, розпиваючи пляшку горілки, а побачивши іноземців, вирішують натовкти їм пики. І хоча Хемінгуей, будучи непоганий боксером, намагається дати гідну відсіч несподіваним кривдникам,

долашні чиновники... Але Ірванець запевняє. Жодного їжака під час написання книги не постраждало. Такий напис міститиме остання сторінка роману.

Олександр Ірванець зауважує, що фабула роману настільки складна, що передати її в двох словах неможливо. Все це він намагався вмістити у роман. Тут є і детективний сюжет, і чимало політичних напластунків. Каже, багато начитався історичних матеріалів, бо незважаючи на художній вимисел, хотів, щоби канва роману була максимально наближена до історичних фактів, зокрема географія.

Ну а оскільки свого читача Ірванець, за його словами, все-таки шкодує, за обсягом роман буде невеликим, 200 сторінок максимум. І хоча рідного міста у новому творі не буде, на презентацію до Рівного автор пообіцяв приїхати одним із першим.

Ангеліна НЕВОМНЯЦА